

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bhar.II.843/2014/7.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2015. január 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2015. január 14. napján kihirdette a következő

v é g z é s t:

Az ittas járművezetés vétsége miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2014. október 2. napján kihirdetett 3.Bf.150/2014/6. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

vádlottat a Hajdúszoboszlói Járásbíróság a 2014. január 27. napján kelt 1.B.25/2013/25. számú ítéletével bűnösnek mondta ki járművezetés ittas állapotban vétségében, mely a Btk. 230. § (1) bekezdése szerint minősül, ezért őt 180 napi tétel pénzbüntetésre és a közúti járművek B kategóriájának vezetésétől 11 hónap eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés 1 napi tétel összegét 3.000 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 540.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak fogházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre átváltoztatásáról, valamint a részletfizetés engedélyezéséről. Rendelkezett továbbá az eltiltásba való beszámításról, valamint a bűnügyi költségről.

Az ítélettel szemben a vádlott és meghatalmazott védője jelentett be fellebbezést elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában. Az ügyész a határozatot tudomásul vette.

A másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék a 2014. október 2. napján kihirdetett 3.Bf.150/2014/6. számú ítéletével a vádlottat az ellene ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége (1978. évi IV. törvény 188. § (1) bekezdés) miatt emelt vád alól felmentette. Kiegészítette a tényállást azzal, hogy a vádlott a vezetés megkezdése előtt szeszes italt fogyasztott. Rendelkezett arról, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költség az állam terhén marad.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott felmentése miatt, megalapozatlanság okából a másodfokú határozat hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása végett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.532/2014/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

A Debreceni Ítéltábla a másodfellebbezést a Be. 393.§-ának (2) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

A nyilvános ülésen az ügyész fellebbezését fenntartotta. A védő a másodfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A Be. 386.§ (1) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú bírósági ítélet ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével az első fokon elítélt vádlottat felmentette, vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette. Figyelemmel e feltétel bekövetkezésére, a bűnösség kérdésében történő eltérő döntésre, az ügyészi fellebbezés joghatályosnak tekinthető, és megnyitotta a harmadfokú bírósági eljárást.

A harmadfokú bíróság a Be. 387.§ (1) bekezdésének megfelelően felülbírálta a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet, és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást. A revízió elvének szem előtt tartásával ellenőrizte, hogy az első- és másodfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat, és vizsgálta a másodfokú ítélet megalapozottságát is. Nem észlelt az első- és másodfokú bírósági eljárásban a Be. 373.§ (1) bekezdésének II. pontjában felsorolt un. abszolút eljárási szabálysértést, amely a bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezését indokolná. A teljes körű felülbírálat keretében vizsgálta, hogy megvalósult-e bármely egyéb eljárási szabálysértés, azonban ilyet sem tapasztalt.

Megállapította az ítéltábla, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, ezért határozatát a Be. 388. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően e tényállásra alapította.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetést vont le a vádlott alkoholos befolyásoltsága tekintetében.

Az első és másodfokú bíróság álláspontja között a lényeges eltérés abban volt, hogy a vádlottnak az italfogyására vonatkozó melyik nyilatkozata fogadható el a tényállás alapjául.

A vádlottnak a közúti ellenőrzést és alkoholszonda alkalmazását megelőző italfogyasztására vonatkozó nyilatkozatai a következők voltak.

1. A légalkohol mérő berendezéssel végzett ellenőrzésről készült jegyzőkönyvben 2012. október 27. napján a vádlott úgy nyilatkozott, hogy a szeszesital utolsó fogyasztásának ideje és mennyisége 2012. október 27-én 0 óra 0 perctől 0 óra 10 percig 4 deciliter tömény szeszes ital.
2. A 2012. november 7-én foganatosított gyanúsított kihallgatása során már olyan vallomást tett, hogy 0 óra 30 perc körüli időben ivott 2 centiliter pálinkát, majd körülbelül 20 perc elteltével ismét 2 centiliter pálinkát, és ezt követően vezetett.

3. A vádemelést követően a járásbíróshoz intézett beadványában újra megváltoztatta ezt a vallomását, és azt közölte, hogy 01 óra 35 perc körüli időponttól 02 óra 10 perc körüli időpontig elfogyasztott további 2 deciliter erős pálinkát, amely 50°-os volt, valamint további 2 üveg jó minőségű erősebb sört is. 2 óra 10 perc körül fejezte be az italfogyasztást.

A nyomozás során kirendelt igazságügyi orvos szakértő és igazságügyi orvos szakértők által adott vélemény szerint a mért 0,81 illetve 0,72 milligramm/liter kilélegzett levegő alkoholtartalom alapján a vádlott alkoholos befolyásoltsága közepes fokúnak véleményezhető. A vádlott által a gyanúsított kihallgatása során közölt italfogyasztási adatok (a 2. pont alatt rögzített, összesen 4 centiliter tömény szeszesital) nagy valószínűséggel nem felelnek meg a tényleges fogyasztásnak, annak jóval alatta maradnak.

A bíróság engedélyével a védő által beszerzett, által készített igazságügyi szakértői vélemény szerint nem zárható ki, hogy alkohol anyagcseréje az általa megjelölt italok elfogyasztása után a cselekmény időpontjában a felszívódás szakában lehetett és a felszívódás a hiteles légalkohol mérés első időpontjára fejeződött be. Ennek alapján azonban nevezett véralkohol szintje a mért 0,81 milligramm/liter alatti lehetett, nem kizárható módon akár 0,5 milligramm/liter alatt is lehetett. A vádlott írásbeli vallomásában feltüntetett italfogyasztási adatokat és időpontokat figyelembe véve a felszívódás vér és levegő alkohol szabályszerúségei alapján orvos szakértőileg nem állítható teljes bizonyossággal, hogy a vádlott alkoholos befolyásoltság alatt lett volna, nagyobb a valószínűsége az „ivott, de alkoholosan nem befolyásolt” állapotnak. Ezt követően a bíróság a Bűnügyi Szakértő és Kutató Intézetet rendelte ki újabb szakértői vélemény készítésére.

A szakvélemény kimondta, hogy amennyiben tényként kezeljük a gyanúsított vallomásában közölt italfogyasztási adatokat, akkor a cselekmény idejében fennálló alkoholos befolyásoltság mértékéről nyilatkozni nem lehet. A helyszínen alkalmazott légalkohol teszt pozitív eredménye alkoholos befolyásoltságot jelzett tájékoztató jelleggel, a befolyásoltság mértékére következtetni e vizsgálat alapján nem lehet. A 2 óra 32 perckor megkezdett légalkohol méréssel mért 0,81 milligramm/liter érték a mérés idejében közepes fokú alkoholos befolyásoltságot jelentett. Összefoglalva, a nevezett által közölt italfogyasztási adatok szakértőileg egyértelműen nem cáfolhatók. A cselekmény idejében fennállott alkoholos befolyásoltság mértéke, amennyiben tényként kezeljük a közölt italfogyasztási adatokat, nem határozható meg, mert az alkohol az anyagcsere felszívódási szakaszában volt.

Mindezen szakvéleményekből kitűnik, hogy a bűnösségben való döntés körében a központi kérdés, hogy a vádlottnak mely vallomását fogadja el a bíróság. A második, gyanúsítottként tett vallomása szakértői szempontból nem fogadható el. A harmadik, írásbeli nyilatkozatának alapul vételével bizonyítottság hiányában felmentésének van helye.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el a vádlottnak a harmadik írásbeli nyilatkozatát. A másodfokú bíróság azonban elfogadta azt. Ezért a legfőbb kérdés az, hogy az elsőfokú

bíróság mivel indokolta azt, hogy nem fogadta el ezt a vádlotti vallomást, illetve, hogy a másodfokú bíróság törvényesen állapított-e meg ellentétes tényállást.

Az elsőfokú bíróság nem tekintette szavahihetőnek a vádlottat az alkoholfogyasztás tekintetében, mivel három különböző vallomása volt erre. Az írásban előterjesztett vallomást életszerűtlennek találta. Álláspontja szerint a rendőrség által alkalmazott eszközök objektíven bizonyították a vádlott alkoholos befolyásoltságát a vezetés időpontjában. Az intézkedő rendőr alkoholos leheletet, akadozó beszédet észlelt. A bíróság álláspontja szerint a vádlott harmadik nyilatkozatában állított 2 deciliter erős pálinka és 1 liter erősebb sör hirtelen történő elfogyasztása életszerűtlen, tekintettel arra is, hogy utána szinte rögtön személygépkocsiba ült a vádlott, és az alkoholfogyasztást követően az a jellemző, hogy kívánnak a vezetés megkezdése előtt a gépjárművezetők, nem kockáztatva a rendőri intézkedést, szondáztatást.

A törvényszéknek a vádlott alkoholos befolyásoltságával kapcsolatos eltérő következtetése a következőkön alapult. A rendelkezésre álló, majd a védelem által beszerzett igazságügyi orvos szakértői vélemények alapján nem vált cáfolhatóvá a vádlott utóbb előadott védekezésének tartalma annak ellenére, hogy annak hitelességét más bizonyíték erősíteni nem tudta. Csak annak a kételymentes rögzíthetősége vált adottsá, hogy a vezetés megkezdése előtt a vádlott szeszes italt fogyasztott, azonban szeszes italtól befolyásolt állapotának tényállási szinten történő rögzíthetősége nem. Az aggálymentesnek tekinthető bizonyítékok körébe az életszerűség talaján álló szubjektív vélemény, tudás vagy tapasztalat nem vonható, azért a törvényszék az elsőfokú bíróság ítélete indokolásából az életszerűsége vonatkozó hivatkozásokat mellőzte. Rögzítette továbbá, hogy az alkoholos befolyásoltság orvos szakértői vizsgálatáról és véleményezéséről szóló, az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet által kiadott 13. számú módszertani levél az orvosok számára is kifejezetten tiltja a fizikális tünetekből az alkoholos befolyásoltságra való következtetés levonását.

Az ítélet tábla rámutat, hogy az elsőfokú bíróság csak annak adta indokát, hogy miért nem fogadta el a vádlottnak az általa elfogyasztott szeszes italra vonatkozó vallomását. Azt azonban nem indokolta meg, hogy miért zárható ki álláspontja szerint az, hogy a vádlott a vádbeli cselekményt megelőző 1 órán belül fogyasztott alkoholt, és így a cselekmény elkövetésekor az elfogyasztott alkohol a szervezetében a felszívódási szakaszban volt. Ugyancsak nem adta indokát, hogy miért zárható ki, hogy az ilyen időpontban elfogyasztott szeszes ital olyan mennyiségű volt, mely a cselekmény időpontjában, a felszívódási szakaszban 0,50 milligramm/liternél kisebb értéket eredményezett.

Az elsőfokú ítélet 6. oldalán rögzített azon indoklás nem fogadható el, hogy az ORFK utasításban szereplő jegyzőkönyv bizonyítékként figyelembe vehető anélkül is, hogy a Be. 117. § (2) bekezdésében rögzített figyelmeztetés elhangzott volna. A vádlottat igazoltató rendőrszolgálat hivatalos személyként hivatalos eljárás során intézkedtek a vádlottal szemben. Ilyen esetben személyi bizonyíték, vallomás kizárólag a törvényben előírt figyelmeztetések mellett rögzíthető gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyvben, amit nem pótolhat sem a nyomozóhatóság jelentése, sem az általuk aláíratott figyelmeztetéseket nélkülöző okirat. Az eljáró hatóság tagját ilyen esetben arra nézve ki sem lehet hallgatni, hogy kérdésekre mit közölt az általuk intézkedés alá vont későbbi terhelt. Az intézkedő

rendőrförők által az italfogyasztás mértékére nézve aláíratott jegyzőkönyv azért is aggályos, mert feltételezhetően alkoholos befolyásoltság alatt lévő személytől várja bizonyíték szolgáltatását önmaga ellen.

Figyelembe véve a szakértői véleményt, és az értékelhető terhelti vallomást az italfogyasztásra nézve, az ítélet tábla egyetértett a törvényszékekkel abban, hogy nem zárható ki az, hogy a vádlott az első mérést megelőző 1 órán belül fogyasztott szeszes italt, és a cselekmény időpontjában az alkohol koncentráció még nem érte el a 0,50 milligramm/litert. A Be. 352. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával az ellentétes tényállás megállapításának eljárásjogi akadálya sem volt.

Mindezek miatt az ítélet tábla arra az álláspontra jutott, hogy a másodfokú bíróság törvényesen változtatta meg a járásbíróság ítéletét, és mentette fel a vádlottat az ellene ittas járművezetés vétsége miatt emelt vád alól.

Megjegyzi az ítélet tábla, hogy helyes volt a cselekmény 1978. évi IV. törvény szerinti minősítése. A 2012. évi C. törvény, az új Btk. alapján a vádlott bűnösségét meg kellett volna állapítani.

Az 1978. évi IV. törvénynek az ittas járművezetés vétségére vonatkozó konstrukciója, és az az eljárás, hogy pusztán levegőalkohol mérés eredménye alapján történt a vádemelés, kétségtől lehetőséget biztosít célszerű védekezéssel az ittas járművezetés vétsége megvalósítása esetén a büntetőjogi felelősség elkerülésére. Ezt felismerve hozta meg azt a rendelkezést a jogalkotó a 2012. évi C. törvény 240. § (3) bekezdésében, hogy a járművezetés ittas állapotban vétsége alkalmazásában ittas állapotban lévő személy az, akinek a szervezetében 0,50 gramm/ liter véralkohol, illetve 0,25 milligramm/liter levegőalkohol koncentrációnál nagyobb érték előidézésére alkalmas szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van.

A másodfokú ítéletnek a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezése is törvényes.

, 2015. január 14.

Dr. Elek Balázs sk.	. Gömöri Olivér sk.	. Bakó József sk.
a tanács elnöke	a tanács tagja, előadó	a tanács tagja

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 2014. október 2. napján kihirdetett 3.Bf.150/2014/6. számú ítélete a harmadfokú bíróság végzésével a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2015. január 14.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.